

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2407/2022
17.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Марине Милановић и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство здравља, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Лесковцу, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 778/2022 од 12.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 17.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 778/2022 од 12.05.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 778/2022 од 12.05.2022. године и Основног суда у Врању П1 528/21 од 13.12.2021. године, тако што **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да, на име потраживања које тужила има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању ИИ 3765/17 од 11.07.2017. године, исплати неплаћене трошкове превоза за долазак и одлазак са рада: - за април 2013. године износ од 1.318,20 динара са законском затезном каматом од 31.05.2013. године; - за мај 2013. године износ од 1.323,84 динара са законском затезном каматом од 30.06.2013. године до исплате; - за јун 2013. године износ од 1.595,50 динара са законском затезном каматом од 31.07.2013. године до исплате; - за јул 2013. године износ од 1.576,00 динара са законском затезном каматом од 31.08.2013. године до исплате; - за август 2013. године износ од 1.186,38 динара са законском затезном каматом од 30.09.2013. године до исплате; - за септембар 2013. године износ од 1.107,80 динара са законском затезном каматом од 31.10.2013. године до исплате; за октобар 2013. године износ од 1.449,92 динара са законском затезном каматом од 30.11.2013. године до исплате; - за новембар 2013. године износ од 1.519,10 динара са законском затезном каматом од 31.12.2013. године до исплате; - за децембар 2013. године износ од 988,65 динара са законском затезном каматом од 31.01.2014. године до исплате; - за јануар 2014. године износ од 1.386,88 динара са законском затезном каматом од 28.02.2014. године до исплате; - за фебруар 2014. године износ од 1.305,00 динара са законском затезном каматом од 31.03.2014. године до исплате; - за

март 2014. године износ од 759,55 динара са законском затезном каматом од 30.04.2014. године до исплате; - за април 2014. године износ од 1.186,38 динара са законском затезном каматом од 31.05.2014. године до исплате; - за мај 2014. године износ од 131,82 динара са законском затезном каматом од 31.05.2014. године до исплате; - за јун 2014. године износ од 828,60 динара са законском затезном каматом од 31.07.2014. године до исплате; - за јул 2014. године износ од 626,13 динара са законском затезном каматом од 31.08.2014. године до исплате; - за август 2014. године износ од 1.447,61 динар са законском затезном каматом од 30.09.2014. године до исплате; - за септембар 2014. године износ од 1.163,68 динара са законском затезном каматом од 31.10.2014. године до исплате; за октобар 2014. године износ од 1.391,40 динара са законском затезном каматом од 30.11.2014. године и за новембар 2014. године износ од 1.680,00 динара са законском затезном каматом од 31.12.2014. године до исплате, те да тужиљи исплати трошкове извршног поступка у предмету ИИ 3765/17 у износу од 6.953,00 динара,

све у року од 15 дана од пријема пресуде

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да на име трошкова поступка исплати тужиљи износ од 74.870,00 динара, у року од 15 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 778/2022 од 12.05.2022. године, одбијена је жалба тужиље и потврђена пресуда Основног суда у Врању П1 528/21 од 13.12.2021. године, којом је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужена да исплати тужиљи новчано потраживање које она има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању ИИ бр. 3765/17 од 11.07.2017. године, у новчаним износима наведеним у изреци са законском затезном каматом на сваки новчани износ од означених датума до исплате, а тужилца је обавезана да накнади туженој трошкове парничног поступка у износу од 19.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилца је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, указујући на разлоге за примену члана 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у овом спору потребно је дозволити одлучивање о тужилиној посебној ревизији, јер приложене одлуке ревизијског суда у истим или битно истоветним чињенично-правним споровима потврђују неуједначену судску праксу.

Из тог разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужиље основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је покренула извршни поступак против извршног дужника Здравственог центра у Врању ради наплате новчаног потраживања, утврђеног поравнањем П1 947/16 од 22.03.2017. године и трошкова парничног поступка досуђених тим поравнањем, а реч је о новчаном потраживању из радног односа, односно трошковима превоза за долазак и одлазак са рада. Предложено извршење је одређено решењем о извршењу Основног суда у Врању ИИ 3765/17 од 11.07.2017. године којим су трошкови извршења одређени у износу од 6.953,00 динара. Закључком јавног извршитеља од 20.07.2017. године, извршење се имало спровести преносом новчаних средстава са рачуна извршног дужника. Тужила у извршном поступку није наплатила своје новчано потраживање јер је рачун извршног дужника од 11.05.2016. године, у блокади непрекидно 1801 дан. Тужила је 12.08.2019. године предложила промену средства извршења, о чему јавни извршитељ није одлучио. Извршни дужник се финансира превасходно из уступљених јавних прихода Републичког фонда за здравствено осигурање и у одређеном проценту из буџета Републике Србије.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да се у овом случају не примењује члан 14. став 3. Закона о стечају и да тужена држава, оснивач Здравственог центра Врање, није у обавези да исплати тужили утужено потраживање. По становишту судова, извршни поступак против извршног дужника Здравственог центра Врање је у току, а тужила није изгубила могућност наплате свог новчаног потраживања у извршном поступку.

По оцени Врховног суда, изложено правно становиште нижестепених судова се не може прихватити, јер је материјално право погрешно примењено

Одредбом члана 14. став 1. Закона о стечају, поред осталог, прописано је да се стечајни поступак не спроводи ни према правним лицима чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина или Јединица локалне самоуправе, а која се искључиво или претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе или из републичког буџета, односно буџета аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Према ставу 3. наведене одредбе, за обавезе правног лица над којим се у складу са ставом 1. тог члана не спроводи стечајни поступак, солидарно одговарају њихови оснивачи.

Поштујући ову законску одредбу, имајући у виду да тужила своје новчано потраживање не може да наплати, јер се извршни дужник налази у непрекидној блокади од 11.05.2016. године и да се над њим не може спровести поступак стечаја, тужена солидарно одговара за дугове извршног дужника чији је оснивач и који се претежно финансира кроз уступљене јавне приходе из Републичког фонда за здравствено осигурање. Дакле, солидарна одговорност тужене за обавезе Здравственог центра у Врању, чији је оснивач, постоји на основу цитиране одредбе Закона о стечају у случају када су испуњени материјално-правни услови за отварање стечајног поступка, као што је и трајнија неспособност дужника за плаћање. Због тога су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су закључили да је услов за одговорност тужене окончање извршног поступка, односно његова обуштава из разлога предвиђених чланом 129. став 1. тачке 6. и 7. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Сходно наведеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Приговор застарелости потраживања, с позивом на члан 196. Закона о раду, није основан, јер том одредбом прописано да сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка обавезе. Међутим, рок застарелости прописан том одредбом битан је само до момента подношења тужбе суду или захтева другом надлежном органу ради остварења повериочевог потраживања из радног односа. Када се правноснажном судском одлуком или одлуком другог надлежног органа или поравнањем, као у овом случају, утврди то потраживање, више се не примењује рок застарелости самог потраживања ради чијег остварења је захтевана судска заштита. Примењује се рок застарелости од 10 година прописан чланом 379. став 1. Закона о облигационим односима за сва потраживања утврђена правноснажном судском одлуком и одлуком другог надлежног органа или поравнањем, па и за она за која закон иначе предвиђа краћи рок застарелости.

Новчано потраживање тужиље је утврђено поравнањем ПП 947/16, закљученим 22.03.2017. године, а тужба у овом спору поднета је 05.04.2021. године, дакле пре истека рока застарелости предвиђеног чланом 379. став 1. Закона о облигационим односима, због чега потраживање тужиље није застарело.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је на основу члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 1. и 154. став 1. ЗПП. Тужиљи су досуђени трошкови за састав тужбе у износу од 9.000,00 динара, жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара, заступања на два одржана рочишта у износу од по 9.000,00 динара, трошкове вештачења у износу од 7.000,00 динара, судске таксе тужбу, првостепену пресуду, жалбу и другостепену пресуду у износу од по 2.859,00 динара, ревизију у износу од 5.717,27 динара и одлуку по ревизији у износу од 8.576,27 динара. Висина трошкова одређена је према вредности предмета спора, применом Адвокатске и Таксене тарифе.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић